

САҢГА ОЛОХ

Чурапчы улуунун хаһыата

ХАҢЫАТ 1951 СЫЛ АЛТЫННЫҢ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

2003 сыл

ОҕУБЫН

5 КҮНЭ

СУБУОҕА

№ 76 (8985)

Отыйын 1 – 2 күнүргөз ЧГФКСИ базатыгар 2-с Бүтүн Россиятаабы научнай-практической конференция буолан ааста. Онон барыта 114 киһи, ол иһигэр дойдута өксөтүк биллэр физкультурнай үрдүк үөрэх кыһаларыттан ученайдар – 6 наука доктордара, 8 наука кандидаттара, 7 аспирант уонна Дьокускайтан, Чурапчыттан, Мэнэ-Хангаластан, Уус-Алдантан спортнай оскуолалар тренердара, методистара, ассистент-учууталара кэлэн кытынны ылылар.

Конференция аһыллыынан улуус баһылыгын солбуйааччы А.С.Иустинова эбэрдэлээтэ. Кини Улуус Мунньабын быһаарытынан быһылгы сыл Д.П.Коркин сылынан биллэриллэн, бары ытыллар культурнай-спортивнай, чөл олох сирин тарбатым дьаһаллара ол чэрчитинэн баралларын кэпсээтэ.

ЧГФКСИ ректорын э.т., педагогическай наука кандидата И.И. Готовцев 2-с Бүтүн Россиятаабы конференция улуу тренер Д.П.Коркин төрөөбүтэ 75 сылын туолуутун кытары алтыспыта үөрүүлээбин бэлэтээн туран, ыраах сиртэн кытта кэлбит ученайдарга уонна Дмитрий Петрович кэргэннэр Александре Семеновна Коркинага динир махтал тылларын аңаата, өйдөбүннүк бэлэтэри туттарда. Салгыы кини институт туһунан кэпсээтэ, кадр

кытары үлэ, материалнай-техническэй базаны хангалыга былааннары билиһиннэрдэ.

ЧГОСИО директора, РФ үтүөлээх учуутала Л.Т. Егорова методическай - экспериментальнай үлэ чэрчитинэн ытыллар институтка тийээн түмүктэнэр ситимнээх үөрэхтээһин тийгин, Хара (Мэнэ-Хангалас), Мындааба (Уус-Алдан), Хангалас спортнай оскуолаларын кытары биһигэ үлэстээһин тустарынан кэпсээтэ. Оскуоланы кыһыл көмүс

ЧГФКСИ-гэ БҮТҮН РОССИЯТААБЫ НАУЧНАЙ-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ

медалынан бүтэрбит Яна Яковлевага "Үбүтүөдүк сыл бастыг ытыксына" аалай кыһыл лентаны кытары, анал сүругу туттарда. Наука доктор Ж.К. Холодов эбэр-дэбэ ытыллан, Янаба конференцияга кытта кэлбит ученайдар ааттарыттан Хайка сүругу туттарда.

СР Физическай культура уонна спортка Государственной Комитетин председателэ М.Д. Гуплев физическай культура уонна спорт сайдыытыгар 1992 с. ылыныллыбыт Концепция сангардылыбытын туһунан кэпсээтэ. Республикага "Үтүө дьыала" хамсааһын чэрчитинэн эбэх спортнай сазалар тутулуунулар, ол гынан баран, үгүстэр сөптөөх документациялара суох буолан бюджетка ылыла иликтэр уонна спортнай тарылларинэн хаачылылылара мөлөх. Итинни тэҥэ спорт бары көрүгүн сайыннары, физкультурнай үрдүк уонна орто анал үөрэх тарылларин базаларын бөбөрөгүтэ тре-

нердэр статустарын үрдэтии, уруук сыллар үгэстэринин министрстволар истэринэн спортнай общественнары сергүтүү уо. д. а. тустарынан кэпсээтэ. Учулукчулаах тренер Д.П. Коркин төрөөбүтэ 75 сылыгар аһамыт дьаһаллар алтынны ый 5–8 күнүргөз былааннамыттарын, онон Россия араас регионнарыттан итиэнэ Японияттан, Китайтан, Кореятан, Монголиятан ыалдьыттар кэлэллэрэ күтүллэрин эттэ.

Салгыы Россияга биллэр ученайдары истии буолла. Наука доктора, Россиятаабы Физическай культура государственнай университетин профессора Ж.К. Холодов (Москва) ассистентын В.Н. Сахарованы кытары үрдүк физкультурнай үөрэх технологиятыгар уонна Красноярскайдаабы физкультурнай институт профессора В.И. Завьялов тустуу техникатыгар аһамыт мультимедийнай дахылааттарга, В.Т. Кудрявцев (Москва), П.Н. Пасюков (Собуруу-Сахалинскай к.) үлэлэрин опытыттан кэпсээбиттэрэ интерэһин тартта. Үөрэхтээһингэ, ол иһигэр физическай культура хотугу омуктарга Советскай былаас сонгоһобут европалык хайыската сеп түбөстөтүн олох кыраарда диктэ профессор А.И. Прокопенко (Екатеринбург к.). Онон байлаларин үлэстээн үтүмүнэн кэлбит катарынан ньымаларыттан сабылаан төрүт үгэстэрин сергүтэн, аныгы технологияны кытары алтыһынар

туһаннаха, бу омуктар этхээн өтүгүн сайдылыларыгар, чөл олохтоох, дьарыктаах буолууларыгар, уопсайынан, олохо тардыһылыларыгар үтүө түмүктэрдээх буолуун бэлэтээтэ.

Сахааттан биһир саамай эдэр наука доктора, СГУ физическай культура институтун ректорын наукага солбуйааччы, профессор И.И.Портнягин физическай культура зыгэтигар научнай-педагогическай кадр бэлэмнээһин туһунан сырдатта. Субу соторутаабыта Чурапчытаабы институттан Москва куорааха аспирантурага уорамми. бэйэбит ыччалыт Иннокентий Готовцев диссертациятын ситиһиллэһэ көмүскээ. педагогическай наука кандидата буолан кэлэн, билигин ректор э.т. аһамытын билиһиннэрбитин конференция кытынлаахтара дохсун ытыс тыаһынан көрүстүлэр.

Күн иккис агарыгар секциянан үлэ буолла. Секциялар барыларын ыраах сиртэн кэлбит ученай ыалдьыттар салайан үлэстэтилэр. Килэ өттүгэр сыныалант килэстэ тариллинэ. Бүтүн Россиятаабы 2-с научнай-практической конференция сарсыныгар "төгүрүк остуолга" санаа атастаһытынан, резолюция ылынытынан түмүктэнэ.

Р. СИБИРЯКОВА.

Хаартыска: конференция түгэстэриттэн

САЙЫЛЫКТААҤЫН ПРОГРАММАТА

САЙЫЛЫГЫН БАРАХСАН ҮТТ, СҮӨГЭЙ БЫҤАҤАЛАХ

Отыйа . . . Самаан сайын саатылаан турар. Око кириин күтүүлээх кэмэ. Быһата, саха киһитин сүрөгүн-быарын ортотунан киһир сырдалтан-сырбатан куйаас саатылаабыт күнүрэ.

Оттон, дьэ, сайылыкка тахсым, сайылыктааһыны тэрийи туһатын туһунан кэпсээтибит иһи, кэпсээтибит иһи. Маныаха улууска анал программа ылылабыта. Ол итиннэ, бастагы хараҥаччытынан үс кыры кэлиһиктэргэ ары сыахтара аһылынылар. Куһаҥка суох сабылаһыны. Маны аны көдүүстээхтик туһанар сөрүк турар.

Онуоха миэстэлэргэ балаһыанньа хайдарын билэ сырттыбыт. Чуолаан, сайылыктааһыны тахсымын, ол тэрээһини.

И.В.БАШАРИН, Сылан нэһилиэгин баһылыга:

— Биһигэ участвастарбыт бэйэлэре сайылыктар. Онуо да санааттан оһору болгомо киһигэр тутуыт. Холобур, Бэрэ участвастын иһэн көрүөмү. Чурапчыттан тийэ тахсаллар. Үрдүттэн оһорор-үлэлиир 3-4 баһынай хайааһыстыбата, чааһынай иллэр эмиз бааллар. Оттон Сылантан иһэн хайааһыстыбалара табыста. Ол курдук, А.Е.Сивцев салайар "Бэрэ" иһиэнэ А.И.Ноговицына салайар "Дылбада" баһынай хайааһыстыбалара. Эмиз бу участвастыгар Төлөйгө бэрэ Е.Е.Адамов курдук тэриэри көрөбүт. Холобур, П.Н.Белые ара баһылыктаах эдэр ыл манна дьонтон ыанныктары кумулан эрэр. Бу сонун, табыгастаах тэрээһин киһигэр практикаһына.

Бу участваст туһунан эсэ эгэр буолуоха, аарыт ыйга манна "Чурапчы" кооператив ары сыаһын уонна минн-боһоронни аһан үлэстэ. Онон участвастаах производствон оһорор улахан кыһар үөсүстүлэр. Бу модульнай сыаха тирээрэ манна экспериментальнай сайылыгы тэрийэргэ былаанныбыт. Үрдүттэн оһорон үлэлиир баһылык штата көрүлүлэрин туруорсабыт. Билигин, биһирит курдук, манна тирэх баһынай хайааһыстыбатын салайааччыта А.Е.Сивцев попечитель баһылынан элбэх үлэни ытта. Кини сотору-таарыта "СР" кытаһы хайааһыстыбатын үтүөлээх

үлэһитэ" үрдүк ааты ыла.

Дьарылла. Бу участвастыгар, сүрүннөк, чурапчылар тахсаллар. Соторутаабыта иһэн мал көһөн тийдиһэр. Эсэ да үс ыл тахса дьэн күтэбит. Итиннэ Дьарылла дьэн сайылыгытып түтүк участваст буоларыгар үлэстэбит.

Улахан Куел, Түбүк участвастарыгар эмиз сайылыктааһын программатын олохо киллэрингэ үлэстэбит. Ыаллары, сүрүннээн, Сылантан таһарарга суоттабыт. Аны участвастары таһынан Эмиз Куелэ дьэн сиргэ "Кыам" баһынай хайааһыстыбатын салайааччыта Е.А.Ноговицын бэйэте өһөстөн сайылыр.

Түмүктүү курдук эттээх, Бэрэ адыс саҥа ары сыага, Улахан Куелга сэлэстэртэрир пуу аһыллан үлэлиһэр. Дьарыллабыт быһаарылла илик. Үт-ас күнүгэ эбиллэр. Күнүгэ үтү туттары 3 тоннага табыста. Нэдиэлэ бэлэмнээһин ахсын үт сводкатын ыла оһоробут. Манан анал специалист дьарыктанар.

Е.П.СКРЯБИНА, Кытаанах дьаһалтатын специалиһа:

— Нэһилиэккэ, сүрүннээн, 6 сайылыгынан табыстылар. Ол курдук, Дьарыбан сайылыгар "Дьарыбан" (М.И.Владимирова), Быһытаахха "Сэргэ" (Н.В.Парфенов), "Хардаг" (С.Н.Миронов), Аһаардааха "Таба Баалы" (П.П.Заваров), "Эбэ" (П.Д.Барашков) иһиэнэ В.Н.Барашкова салайар баһынай хайааһыстыбалара тахсан оһороллор. Оттон Чаран сайылыгар чааһынай иллэр Н.Р.Сидоровтаах, Намы сайылыгар "Чааны" (П.Г.Поталова) баһынай хайааһыстыбалар бааллар. Аны Күүктэй сайылыгар билигингэ иһи чааһынай ыл тахсыта, эһи биһир ыл тахсыта.

Сайылыктарга биһиринилсэн ыл, баһынай хайааһыстыбалара эсэ да тахсаары сылдьаллар. Бу ыһахтар мэйиэрдэтиһэр. Холобур, Хармааһы уонна Ньымнээһин сайылыка.

Сотхо эрдээх ити Хармааһы, Чаран, Дьарыбан, маһык, Быһытаах. Күүктэй ныйрай турар сайылыктара этилэр. Билигин буоллаһына, көстөрүн курдук, сайылык аһаана эбилиһэ. Үчүгэй дьэн Быһытаахтан үрөтү бары сайылыктарга электро-үт баар.

С.СМИРНИКОВА кэпсээтэ.

ПЕНСИЯҤ ТУҤУНАН БИЛИҤНЭТТЭН ТОЛКУЙДАА

Билигин пенсия зыгэтигар улахан уларыһылар буолулар. Пенсия реформатын туһунан эбэх кэпсэти тахсар. Хас биһирдэи үлэлиир киһи инни киһи пенсиятыгар тус кылаатын киллэриһтэх дьэн буолла.

Реформа ис хоһоонунан, хас биһирдэи үлэлиир киһиэхэ тарылта страховоой усунуос толур. Усунуос үлэһит сирэй сүөгүгэр киһирэн муньуулан иһэр. Пенсияга табыстаһына ол харыттан кини пенсиятын ылаахтаах. Сорох киһи килэ кыра, сорох килэ элбэх суумаалаах буолуо. Онон хаачыаһаһыны суох. Киллэриһит үт сорох чааһа булгуччулаах страховоа баһылытын бюджетка киһирэр, оттон сорого үнэриһэр чааһа киллэриһэр, ол инвестициянан улаатыахтаах. Маны таһа муньуулар чааһыгар киллэриһит үт Пенсионнай фонд дохуотуттан көрөн үрдэтиһэр. Ити баһыанна олохо киллэриһит иһэр. Ол курдук, РФ Правительствотын 2003 сыл кулун тутар 13 күнүгэ 152 №-дээх "Пенсия страховоой чааһын 2003 сыл муус устар 1 күнүттэн эһи үрдэтии коэффициентин уонна пенсия капиталын индексациялаһыи коэффициентин биһиргэтии туһунан" уураһар оһорбур, муус устар ыйга төлөмүт усунуостан көрөн сирэй сүөгүгэ муньуулар чааһа киллэриһит суума 30,7 бырыһан үрдэтиһинэ. Холобур, үлэһит сирэй сүөгүгэр 1200 солк. страховоой усунуос киллэриһит, бу суума 1568 солк. 40 харчы буолла. Пенсия муньуулар чааһыгар киллэ-

риллэр үбү инвестициялаһыи туһунан сокуон ылылан турар. Онон анал бырайыака сеп түбөһөн үлэлиир компаниялар баар буолуохтара.

Манык баһыаннааһа байлаларин дьыалаларын аһан таһаарылаахтык үлэһи-хамсы сылдьар эдэр ыччаларбыт бу болтуруска болгомотолорун ууруохтарын наада. Үгүс чааһынай предпринимателин үлэлиир эдэр дьон ууоһа туруу, усунуос төлөһүүн бэрэ-дэриг билбэттэр.

Предприниматель государственнай регистрацины барыт күнүттэн 30 күнэ ааспаха оһорор сиринэн Пенсионнай фонд органыгар регистраци-ланьахтаах. Регистрациланарга маһык докумуоннар ирдэ-ниһиллэр: сайабылаһына, государственнай регистраци туһунан сибидиэҥалиһи куопуата, бэйэни туһулуур докумуон, нолуок органыгар учу-оска туруу сибидиэҥалиһи куопуата, сорох түбөһтэ-лэргэ о.д.а. докумуоннар. Регистрациланар биһирэмни аһардаха, 2001 сыл ахсынны 15 күнүгэ "РФ" -га булгуччулаах пенсионнай страховоолаһыи" туһунан сокуонига оһорбур, 5000 солк. кэмэйдээх ыстааһап көрүлэр. Онон регистрациланар кэми 90 хоһунтан ордук аһардаха, ыста-раап кэмэйдэ – 10 тыһ. солк.

Предприниматель 2002 сыл тохсунньу 1 күнүттэн сабылаан РФ Пенсионнай фондатын бюджетыгар страховоа усунуотун олохтоомут (фиксированнай) төлөбүр быһытынан ытыахтаахтар. Усунуос кэ-

мэйдэ 150 солк. Ол сууматтан 100 солкуобайа пенсия страховоолаһыгар чааһыгар, 50 солкуобай муньуулар чааһыгар барар. Төлөбүр бюджет классификациатын туһааннаах кодтарынан ытыллар. Холобур, 1010611 код – пенсия страховоолаһы чааһыгар усунуос, 1010621 пенсия муньуулар чааһыгар аналлах усунуос. Пенсионнай страховоа усунуотун төлөһүн чааһынай предпринимателлэр-гэ булгуччулаах. Учоска туран усунуос төлөмүт эрэ буол-лаһына пенсия аһтарыһыгар страховоой ыстаас, хамнас учу-оттар.

Сыл аайы кулун тутар 1 күнү ааспаха предприниматель оһорор сиринэн Пенсионнай фонд органыгар төлөмүт усунуос туһунан тус сибиди-эһиэ отчуотун түһэрэр. Отчуот түһэриһиһиһи төлөбүр сир-сир сүөгүгэ киллэриһэр. Онон регистрациламмака, отчуот-табака эдэр эрдээх үлэһи сылдыһыт кэм кэлин ыстааска киллэриһиһиһи улахан оһуу-ну оһорон сеп. Ол иһин инни-и кэскилбитин бэйэбит түстүүбүт дьэн өйдөбүл ычча-тарга ингиһтээх. Эдэр сааска кырдыарын туһунан толкуйдаа, билигин хамнаскаһтан төһөнү көһөрүгүттэн кэлбээски пен-сияһын таһаараллар дьэн при-нципи чуолкай өйдөхтээхтэр.

Лена АНДРОСОВА,

РФ Пенсионнай фондатын Отделениетын СР биһир кэлим пенсионнай сулууһатын специалиһа.

«АБИТУРИЕНТ - 2003»

ҮӨРӨХХЭ ТУТТАРСЫЫГА УЛАРЫТЫЛААР КИРДНЛЭР

Хас сыйгасан бичигдэлгэ, от нийгэмдүүлэн тулалд кийгдэг, оркуулаан сага бүтэрбит оболорго олосторугар бийлэрүүлэх кэм үүнэр. Он эрээр кийгдэг АБИТУРИЕНТ үүдэг алын сэрэн, талыт иданаргас, алаас үрэх кылараргас туттарсан, бийр сийлэрүүлэхтерин кытта кыктарын холонон хэрүүлэр.

Үөрөххэ кийриг үсүлүбүүлалар сыйгасан, уларыйан-таларыйан, сангардүүлэн илээр, арылх сыйлан бэлтхэ, выпускниктер, оркуулаан бүтэрбиллэр, бийр кзым экзаменары туттаран, он туттаринон үөрөххэ туттарсарлар. Билсикмүтүтэй ала. Саха государственнай университеттер кийриг экзаменар бэлдэрэн, туттаринан, бийр катеториде эдэрэн үөрэх талыбүдээк буюулар туттар. Оттон бийлэ абитуриенттар, оркуу оркуулаан сага бүтэрбит оболорго уларыйылар кийрдилэр. Он туулан сийлигэр бэлдэр улуустары үрэх үрэлеллэгэин инспекторский-методический отделын кыттыгын Е.Н.ЕРМОЛАЕВАН кытта карсан сэлэрэгсүйт.

— Екатерина Николаевна, бийлү үрдүк үөрөххэ туттарсарчыларга туох уларыйылар кийрдилэр?

— Бийлү улуска байагдэг "Абитуриент штаб" тарилан оркуулаан сага бүтэрбит, СГУ-га кийрэн бадалах оролор, докумунарын наниа кыстаттыг туттаран кыдалылар. Алынык эгдэр, бийр калым экзамен (БЭЭ) анымыт сыйлиг сийлэн эрэр. Тва сиргэр оларор дын куорак кийрэн ыйм бийлэ орокутурбака, докумунарын туттаран баран туулу эрэ кателлэр. Бас ыйм 20-тон от ыйы 15 күмүр дээр улуустары үрэх үрэлеллэгэин докумуну туттар комиссия үлэллэр. Онү талыан уруу кыларга абитуриенттер докумунарын кыстаттыг нотариуска эрэ бигэрктер эбит буолларгыр. Бийлү бу болсумуһа аа толору үрэх үрэлеллэгэин агаарылар.

— Урууку кэмгэ оркуулаан бүтэрбит оболор докумунарын хаана туттараллар?

— Урууку выпускниктер докумунарын докумункага Чурачы улуун "Абитуриент штаб" туттарыларын сеп. Он эрээр кийлэр БЭЭ-ни сангартан туттаран кийрэлэр.

— Бийлү улуска улоссайа хас целевой мистэ аанна?

— Үөрөххэ кылараргас улоссайа 28 мистэ аанна: СГУ-га — 7, ЯГИТИ-га — 1, ЧГФКСИ-га — 7, СГУ Наркнриггары филиалыгар — 4, Бүлүгүгэ педагогический училищера — 5, Адаанары медицинский колледжа — 3. Абитуриенттар тыгазыныах күмүр үүнүк ордотар. Урууку кыларга хас бийрдиг оро бэлтэ кийрэн булан-хатан, экзамен туттаран үөрөххэ кийриг аныгын, нулуунун этинэн-ханыан билэр эбит буоларгына, билигин оболор БЭЭ туттаран туттаран баран дылларгыр, оттоолунга, кэмэрөөн, сир астан сайыны туһалаахтар агаарыларга турдага.

Галина ГОВОРОВА.

ИНФОРМАЦИЯ ДЛЯ АБИТУРИЕНТОВ

Инспекторско-методический отдел сообщает всем образовательным учреждениям, для выпускников 2003 года:

1. Представителем от улуса назначена главный специалист отдела Мирбаева Александра Егоровна.

2. Республиканский штаб "Абитуриент - 2003" расположен в школе № 5 г. Якутска, руководитель штаба Режикова Наталья Михайловна.

Прием документов

Прием заявлений на все формы обучения (очную, заочную, очно-заочную) производится в сроки с 20 июня по 15 июля.

Перечень предоставляемых документов:

1) заявление, установленного образца имеется в управлении образования, в инспекторско-методическом отделе;

2) аттестат о среднем (полном) образовании, копия заверяется в УО гербовой печатью РФ;

3) анкета, форма имеется в инспекторско-методическом отделе;

4) фотографии 3х4 — 6 шт.;

5) паспорт или военный билет, копия заверяется в УО;

6) свидетельства ЕГЭ, копии заверяются в УО;

7) копия трудовой книжки, заверяется в УО;

8) доверенность на подписание договора ГИФО, заверяется в УО;

9) идентифицированный номер налогоплательщика (ИНН), копия заверяется в УО;

10) сертификат о профилактических прививках (форма 155/у) с обязательной отметкой о прививке против гепатита В, заверяется в УО.

ДОКУМЕНТЫ ДЛЯ АБИТУРИЕНТОВ, ПРЕТЕНДУЮЩИХ НА ЛЬГОТЫ

№	Категория абитуриентов	Форма документа	Наименование документа
1.	Дети-сироты	Оригинал	Свидетельство о смерти родителей
2.	Дети, оставшиеся без попечения родителей	Оригинал на бланке с подписью, заверенной гербовой печатью	Справка органа попечительства
3.	Дети-инвалиды, инвалиды I и II группы, которым по заключению ВТЭК не противопоказано обучение по избранной специальности	Оригинал	Удостоверение об инвалидности, справка ВТЭК с заключением о возможности обучения в ВУЗ-е
4.	Граждане в возрасте до 20 лет, имеющие только одного родителя — инвалида I группы, если среднедушевой доход семьи ниже величины прожиточного минимума, установленного в РС(Я)	Оригинал	Свидетельство о рождении, либо свидетельство о смерти одного из родителей; удостоверение об инвалидности I группы родителя; справка о среднедушевом доходе семьи, выданная органом исполнительной власти по месту жительства
5.	Граждане, получившие или перенесшие лучевую болезнь, другие заболевания, инвалиды Чернобыльской катастрофы и родственные к ним на территории граждан	Оригинал документа с указанием сроков пребывания в зонах радиационного загрязнения и документами о суммарной дозе облучения	Специальное удостоверение единого образца, выданное органами исполнительной власти
6.	Дети и лица, граждане, страдающие заболеваниями, специфичными с радиационными заболеваниями на их родителей вследствие катастрофы на Ч. Чернобыльской АЭС	Оригинал	Заключение республиканского многопрофильного экспертного Совета по установлению причинной связи заболеваний
7.	Ветераны боевых действий и родственные к ним территории граждан	Оригинал	Удостоверение единого образца, установленного Президентом РФ для каждой категории
8.	Уволенные с военной службы (по контракту) по достижении предельного возраста пребывания на военной службе, состоянию здоровья или в связи с организационно-штатными мероприятиями, прошедшие службу по контракту и имеющие общую продолжительность 15 лет и более	Оригинал документа, заверенный печатью	Документ, подтверждающий статус увольнения с военной службы или продолжительность военной службы
9.	Военнослужащие, выполнявшие задания в условиях вооруженного конфликта немеждународного характера в Чеченской республике и на территории приграничья к ней территории Северного Кавказа, опасавшихся или уже подвергавшихся конфликту	Оригинал или заверенная копия	Военный билет, справка установленного образца
10.	Военнослужащие, уволенные с военной службы, полагавшиеся зарплату за период прохождения военной службы	Оригинал или заверенная копия	Военный билет, справка установленного образца
11.	Абитуриенты, участвующие в конкурсе на целевые места по договору ГИГУ с соответствующей организацией; по договору о контрактной целевой подготовке для РС(Я)	На фирменном бланке с подписью руководителя, заверенной гербовой печатью	Договор о контрактной целевой подготовке
12.	Граждане иностранных государств, пребывавшие для обучения в РФ с ответствием с международными соглашениями (в пределах контракта с (и/или))	На фирменном бланке с подписью, заверенной гербовой печатью	Направление Минобрнауки России
13.	Члены сборных команд РФ, победители и призеры международных олимпиад по математике, физике, химии, биологии, географии, информатике при поступлении на специальности профильную соответствующей олимпиады	Оригинал	Удостоверение, выданное Министерством по молодежной политике РС(Я), документ Минобрнауки России
14.	Победители республиканской олимпиады ЯГУ	Оригинал	Сертификат Центра тестирования ЯГУ

Адреса приемных комиссий:

1. Для тех кто не выезжает в г. Якутск: с. Чурапча, ул. Константинов, управление образования, инспекторско-методический отдел. Обращаться к Ермаковой Екатерине Николаевне. При себе иметь чистые листы А4 (20 штук) и файлы (10 штук). Раб. тел.: 41-295, дом. тел.: 41-444.

2. Для тех, кто выезжает в г. Якутск: Главный корпус ЯГУ, каб. 315. Обращаться к представителю улуса Мирбаевой Александре Егоровне.

3. Для тех кто поступает в Центральные ВУЗ-ы: г. Якутск, Дворец Детства.

Контактные тел.: 42-81-14, 41-81-30.

Прием документов в Центральные ВУЗ-ы до 8 июля.

Требуются следующие документы:

- аттестат об образовании, гербовая печать РФ, оригинал;
- медсправка (форма 186/у) с фото;
- фото 3х4 — 6 шт.

Стоимость обучения и величина оплаты на первый семестр первого курса 2003–2004 учебного года для студентов очного обучения

Формы обучения ЯГУ	Стоимость за семестр (тыс.)	1 категория		2 категория		3 категория		4 категория		5 категория	
		Финансирование образовательного процесса (от государства)	Доплата студента	Финансирование образовательного процесса (от государства)	Доплата студента	Финансирование образовательного процесса (от государства)	Доплата студента	Финансирование образовательного процесса (от государства)	Доплата студента	Финансирование образовательного процесса (от государства)	Доплата студента
ММ	13500	12500	1000	7200	6300	3000	10500	2000	11500	700	12800
ИММ	13500	12500	1000	7200	6300	3000	10500	2000	11500	700	12800
ФБЯ	13500	12500	1000	7200	6300	3000	10500	2000	11500	700	12800
ЮФ	13500	12500	1000	7200	6300	3000	10500	2000	11500	700	12800
ФБЯ	13500	12500	1000	7200	6300	3000	10500	2000	11500	700	12800
БФ	12500	12500	0	7200	5300	3000	9500	2000	10500	700	12800
ФБФ	12500	12500	0	7200	5300	3000	9500	2000	10500	700	12800
ФГ	12500	12500	0	7200	5300	3000	9500	2000	10500	700	12800
ФТИ	12000	12500	0	7200	4800	3000	9000	2000	10000	700	11800
ИФ	12000	12500	0	7200	4800	3000	9000	2000	10000	700	11800
ФБФ НК	12000	12500	0	7200	4800	3000	9000	2000	10000	700	11800
ПМ	12000	12500	0	7200	4800	3000	9000	2000	10000	700	11800
ИТФ	11000	12500	0	7200	3800	3000	8000	2000	9000	700	11300
ГРФ	11000	12500	0	7200	3800	3000	8000	2000	9000	700	11300
ГФ	11000	12500	0	7200	3800	3000	8000	2000	9000	700	11300
НБФК	11000	12500	0	7200	3800	3000	8000	2000	9000	700	11300

По баллам ЕГЭ (единого государственного экзамена) студенты очного отделения разделяются на категории: I категория — от 80 до 100 баллов; II категория — от 68 до 80 баллов; III категория — от 52 до 68 баллов; IV категория — от 43 до 52 баллов; V категория — от 35 до 43 баллов.

ЭБЭРЭЭЛЭННЭМ

Убаастабылмах кылаарытын, Чурапчы сэлкэннээтин олохтоохторун, педагогический үлэ ветеранын, хоту көһөрүлүү кыттылаары Анастасия Сидорова уонна XX үйэ чулуу тутаччытын Егор Николаевич ЧЕРКАШИНҔАРЫ кы-ыскыт Нэсти Чурапчылаары гимназияны кыһыл кенүс медалынан бүтөрбүтүнэн күөн туттан, үөрэн-көтөн эбэрдэллэ-бит!

НАСТЯНЫ дьолунаах ситиһиниксн итиник эбэрдэлэ-эн туран, үрүн кенүс медалистка адыннык Даша курдук үрдүк үөрэх аартыгын адымдар баһарабыт.

Үөрүүтүт үксү турдун, чэпкэн-чэбдик доруобуйаланып, аруу дьол-соргу арыстаныт!

Петровская түөлбө олохтоохторо.

Күндү арабытын, аһабытын, абаарытын, таабытын, убайытын, улуус бастагы комбайнер-механиктын, тыыл, үлэ ветеранын, Чурапчы сэлкэннээтин олохтоохун ПЕТРОВ Николай Егорович 75 сааскын туолбут үбүлүйгүнэн эбэрдэллэ-бит!

Баһарабыт оҕолорун, сиэннэрин тапталарынан арыал-ланан чэпкэнник, улуунук олохтор.

Оҕолорун, кийинтэрин, күтүт гэрин, сиэннэрин, хос сиэннэрин уонна аймактарын.

Талтыр, убаастыр кэргэмнээх, санастытын, Киндэл олохтоохун ПОПОВА Мария Ефимовна үлэ аһаардаах үбүлүйгүнэн итиник, истинник эбэрдэллэ-бит!

Баһарабыт бу күн сирин аныгар тух баар бары кэргэн, ыстаал курдук кытаанах доруобуйаны, Хомолто-хоргутуу ырааһынан туолуун, күнүтэ толору дьолунаах олохун том-точку туолуун, Санаабыт санааларын турла турулутунар. Кэргэниг Егор Егорович, кини биригэ төрөөбүттэрэ, кийинтэрин, күтүтэрин.

Киндэл олохтоохун ПОПОВА Мария Ефимовна үлэ аһаардаах үбүлүйгүнэн ис сүрэхтэн эбэрдэллэ-бит!

Илгэй илгэистик аһаардаһын, доруобай буол, сиэннэ-рин тулугар олох, үлэ, бар дьолгун кэмүсэ. Дом! Дом! Дом!

Елена, Иван Макароштар.

Күндүтүк саныы, ыттыктыр арабытын, аһабытын, үлэ ветеранын, Хайаһыт кэһиниксн олохтоохун САВВИН Васи-лий Васильевич 65 сааскын туолбут дьолун күтүтүнэн ити-ник, истинник эбэрдэллэ-бит!

Күндү баар-суох субуһит, тирах кийиһитигэр кырдым кыттыстатын, ыары ыалластатын, эдэрди архимнаах, үөрүү-көтүү арыстаах, сайдам-сайбас санаалаах улуу хомолтоох олоху баһарабыт. Эсөө да ымынарыйлаах субуһинэн-амаһынан куруук көмөлөһө сылдьарга, олохун тухары тулупан кэлбит чөл олохун, сырдыкка тардыһып, көмө-мөһүнэй майгыт, дуулуурдаах санаан бийиксэ хо-ло-буру буола турдун. Аһаабат кыһамнык, убаастаат тап-талыт, үөрэтэн-таһаан олох суолугар үктэнэрбит үтүөлүгүн иһин махтанабыт. Аһаастыт үтүтүн аныабыт, бийиги эй-иһин таптыбыт, убаастабыт.

Кэргэниг, оҕолорун, кийинтэрин, күтүтүг, сиэннэрин.

Чурапчы сэлкэннээтин олохтоохторун, күн-кү'тү ийи-тин Мария Петровна, амарах арабытын Петр Семенович ТОЛСТОУХОВТАРЫ 70 сааскын туолар өрөгөйдөөх үбүлүйгүнэн итиник, истинник эбэрдэллэ-бит!

Күндү-мааны дьоммуттар ыары ыалластатыгар, оҕолорут, сиэннэриг тапталарынан, бар дьолгунт сылаас сыһааннарынан утуттанан улуу сылларга үөрэ-көтө, кырды-ары кыдыы, чэпкэн доруобуйаланып дьоллоохтук олохсору-тугар баһарабыт.

Бийиги тулутугар аһаабат кыһамнык, эйбэс сыһаангыт, көмө-өйбүл буолааргыт иһин махталбытын атэбит.

Оҕолорут, кийинтэриг, күтүтүг, сиэннэриг.

Күндү кийиһитин, аһабытын, Кытаанах кэһиниксн олох-тоохун Анна Гавриловна ПОНОМАРЕВНА 65 сааскын туол-бут үөрүүлээх күтүтүнэн итиник, истинник эбэрдэллэ-бит!

Баһарабыт күн сирин бары кэргэн, алмаас курдук кы-таанах, доруобуйаны, сайбас санааларынан, эйбэс майгыты-нан бийиксэ куруук субу-ама буола сылдьарга.

Кэргэниг Петр Данилович, оҕолорун, сиэннэ-рин Лонгиновтар, Лугиновтар, Монгуштар.

КУОРТАМНААБЫТ

Дьокүскай куоракка илгээх абитуриенттарга бири ыйга болдьохсон туорт хостох квартирга улахан хоһун.

Билсэр тел.: 42-081, 27-382.

ИСТИН ТЫЛЛАРЫН АНЫЫБЫН

Мин аһаах эбэм — Чурапчы сэлкэннээтин олохтоохторо Анна Егоровна уонна Степан Степанович Захаровтар 1948 с. сүрэхтэрин холбоон ыл буолбуттара. Кинилэр сэтгэ олохтоохторуттан билигин биһэ баар, 16 сиэннээхтэр, 5 хос сиэннээхтэр. Улахан кыыстар Татьяна "Сахателеком" ТП Чурапчылаары филиалыгар үлэлиир, иккис кыыс Ирина "Кэскил" уһуйаанга, уолаттара Егордаах, Родион Маарычааннаагы потреббизнеска, өтсөн Николай Сулуу өрөмүөннүүр-кэрэр ГУП-ка үлэлиилэр. Кинилэр бары кэргэннээх, оҕолоох-уруулаах, дьылзак-уоттаах ыл дьоннор.

Эбэм Степан Степанович өр сылларга МТС-ка заводхунан үлэлибэ. Эбэлзэк эбэм 55 сыл тухары эйэ-дэмээтик, бэйэ-бэйэлэрин өйдөһөн, өйөһөн, ыттыктаһан-таптаһан олохтор. Кинилэр 5 оҕону көрөн-истэн, уһуйан-үөрэттэрэн дьон

оҕорбуттарыгар, олоххо эргитэр аартыгар көчөк тынан көтүлүттэригэр оҕолоро, сиэннэри махталбыт үрдүн. Бийиги бары эбэлзэк эбэбин орус таптыбыт, кинилэриг күөн туттабыт уонна ыл буолан олохтоохтара 55 сылын туолбутунан итиник, истинник эбэрдэлээн турарынан кинилэргэ хоһомсуй аныабын:

55 сыл ыл буолан олохуу
Төлкөтүт, дьылбаарыт ыйааба.
7 оҕо төрөөбүт үөрүүтэ.
Тапталгыт үлэһээх кийинтэ.
Кырдыгыт бэлиэһит - баттаскыт
Кырыалы майгаһыт сүүмэбэ.
Ол эрэн бу кэмгэ тийиһиксн
Оҕону, сиэннэри үөрдэри.
Түбүгэ бараммат олохтон
Төбөнү төһөкөчү туттумак,
Сарсыгыт үүтүхтээх да күтэн
Сааһыры туһунан сурамма,
55 сыл биригэ олохуу
Таптал, дьол кийинтэ эттихтин,
Ыл буолан олохтор кэһинэриг
Ыччакка холбоор буолуохтун!

Туйаара ТУРАНТАЕВА,
Чурапчы орто оскуолатын выпускнигыта.

Хартыскаа: Анна Егоровна уонна Степан Степанович Захаровтар.

ВНИМАНИЮ АБИТУРИЕНТОВ!

Чурапчинский технический колледж, филиал ЯГУ им. М.К.Аммосова объявляет о приеме на очную форму обучения на 2003-2004 учебный год на I курс по специальностям:

1. 653500. Строительство:
 - промышленное и гражданское строительство;
 - производство строительных материалов, изделий и конструкций;
 - теплогазоснабжение и вентиляция;
 - городское строительство, хозяйство и архитектура.
2. 654500. Электротехника, электромеханика, электротехнология:

- энергоснабжение на предприятиях.

Планируемых мест — 30. Принимать на I курс зачисляются студентами ЯГУ и после 2 курса продолжают учебу на ИТФ ЯГУ и Норонгинском Техническом институте.

Принимать документы с 1 по 15 июля 2003 г.

Абитуриенты подают в приемную комиссию следующие до-кументы:

1. Заявление по форме приемной комиссии.
2. Документ о среднем (полном) общем образовании, или среднем профессиональном образовании, в подлиннике, или заверенную нотари-ально копию сертификатов ЕГЭ.
3. Оригинал или заверенную нотариально копию сертификатов ЕГЭ.
4. Паспорт.
5. Фотографии 3х4 — 6 штук.
6. Сертификат о медицинском приходе.
7. Для имеющих трудовой стаж — копию трудовой книжки.
8. Справку о составе семьи.

Вступительные экзамены:

1. Математика (ЕГЭ).
2. Физика (ЕГЭ).
3. Русский язык (ЕГЭ).

Приемная комиссия работает с 9 ч.00 м. до 16 ч.00 м., без переры-ва на обед, кроме субботы и воскресения по адресу: с.Чурапчы, ул. Пет-ровского, 31, учебный корпус гимназии.

Контактные телефоны: 41-452, 41-409.

**Ежедневно
надежное такси
ЧУРАПЧА — НИЖНИЙ
БЕСТЯХ — ЯКУТСК**
Время отправки 7 ч. утра
Тел. 42-080

**ЧУРАПЧА —
ЯКУТСК**
Тел. 41-774

СҮТҮКТЭННИБИТ

9 саастах сума боруптата ынаар ынах сүттэ. Дьһүкэ хара эриэн, сирэйиһэр хараһыттан чоккураан түһэн муһунгар кэлэн холбоһор хараһах, аһаар муһастах, кутуруга сарбыллыт. Күн көрбүт 42-346 (ыалларбыт) телефоныга эбэтэр Красильников ул. 39 «а» №-гэр Красильниковтарга билсэраргыһар көрдөһөбүт.

**Күн ахсын
ЧУРАПЧЫ — АЛЛАРАА
БЭСТЭЭХ — ЧУРАПЧЫ**
Тел. 41-266

БИЛЛЭРИИ

Нэһиликэннээтэн бырыһаанга көс харчы хомууһабыт.
6 ыйтан үлэс болдьохко бырыһаана — сылга 18%.

Билсэр тел.: 41-565

Маарычааннаагы потреббизнеска
бырабыллыһабыт.

Хоттобо нэһиликэн олохтоохторо
**ЕЛИСЕЕВ Егор Егорович,
ФЕДОРОВА Ульяна Павловна**
хомолтоохтук өлбүттэринэн дьирг кутуруһаһарын тирдэллэр:

— Нэһиликэ олохтоохторо, тыл, үлэ, ветерана Елисеев Егор Егорович, кини кэргэнэ, үлэ ветерана, хоту көһөрүлүү кыттылаара Федорова Ульяна Павловна олохтон хомолтоохтук туораабыттарынан чугас аймактарыгар Хоттобо нэһиликэн дьаһалтата, кырдыаһастарын сөбүтэ.

— Хадаар нэһиликэннээтэн төрүттээх Хоттобо нэһиликэн олохтоохторо, үлэ ветерана, хоту көһөрүлүү кыттылаара Ульяна Павловна Федорова уонна тыл, үлэ ветерана Егор Егорович Елисеев хомолтоохтук өлбүттэринэн сиэннэригэр, бары аймактарыгар Хадаар нэһиликэн дьаһалтата.

— Чурапчылаары эт-үтүт комбинатын өр сылларга премиһынан үтүэ суобастаахтык үлэһэбит Елисеев Егор Егорович уонна кини кэргэнэ Ульяна Павловна Федорова күн сириттэн хомолтоохтук барыттарынан бары аймактарыгар аһаастарын тэһигэ үлэһэтин, "Чурапчы" ТХПК профкома, коллектива уонна ветераннара.

— Күндү биригэ үлэһэбит табаарыстары, тыл, үлэ ветерана Елисеев Егор Егорович, үлэ ветерана, хоту көһөрүлүү кыттылаара Федорова Ульяна Павловна олохтон хомолтоохтук өлбүттэринэн бары аймактарыгар, сиэннэригэр, чугас дьонноругар Филиппов Роман Афанасьевич, Новгородова Елена Иннокентьевна, Сергеев Семен Иванович, Тарасов Петр Павлович, Тарасов Николай Петрович, Мартынов Михаил Михайлович, Филиппов Михаил Петрович, Нахилова Любовь Степановна, Протодьяконов Егор Дмитриевич, Адамов Петр Егорович, Васильев Михаил Егорович, Филиппов Иннокентий Афанасьевич.

— Күндүтүк саныыр ара табаарыстары Елисеев Егор Егорович кэргэниг Ульяна Павловна хомолтоохтук күн сириттэн барыттарынан бары чугас аймактарыгар Чурапчытан Тимофеевтар дьиз кэргэттэрэ.

— Елисеев Егор Егорович, кэргэнэ Федорова Ульяна Павловна хомолтоохтук олохтон барыттарынан чугас аймактарыгар, доһотторугар Хадаартан, Чурапчытан Елисеевтар, Наустроендар, Габичевтар, Токсатар.

— Убаастыр ыкса ыллара Ульяна Павловна Федорова, Егор Егорович Елисеев хомолтоохтук олохтон туораабыттарынан бары аймактарыгар, сиэннэригэр, чугас доһонугар дьирг бөлүлэһин "Ыччак" туебэтин олохтоохторо.

ЧГФКСИ үлэһитигэр Алексеев Иннокентий Илларионо-вичка уонна кини дьиз кэргэнэгэр таһынар убайа, Таатта улуутун Ытык Күөл сэлкэннээтин олохтоохторо
АЛЕКСЕЕВ Семен Илларионович
өлбүтүнэн дьирг кутуруһаһарын тирдэллэр.

ЧГФКСИ уонна ЧРОСИО
холбоһуктаах профкомнара.

Редактор: Г.Г. ПОПОВ,
ААДЫРЫСПЫТ: 678670,
Чурапчы сэл., Корн Маркс уул., 26 "а".
ТЕЛЕФОННАРЫТ:
редактор — 41-332, отделар — 41-265.
E-mail: sapsooloh@churap.sakha.ru

Хайматы тэрийээччилэр: Саха Республикатын Правительства,
улуус дьаһалтата, редакция. Хаймат сахалы тыһынан өтүөрүнүүкка,
чэпкэргэ, субуотага тахсар. Хаймат индекса: 54907.

"Сага олох" редакционной-издательской холбоһук.
Офсетной бачаг. Сакаһын № 76. Тираж 2454.
04.07.2003 с. бачаакка бэрилинэ.

Автор сурутар эттиһэр санаа
редакция позициялар маһын сөл түбүһэр
буолбатах. Сурутка ниймэлэр чакчылар
кырдыктаахтарыгар эппиэттэһин
автор тус бэйэте сүтэр.